

După un an

În ianuarie 2015 am răspuns unui apel lansat de Rețeaua Europeană de Politici de Literație (The European Literacy Policy Network, ELINET), supunând atenției programul „Cercuri de lectură”, ca model de bune practici în domeniul literației. Ultima parte a formatului de completat solicita o analiză SWOT. Printre amenințările la adresa „Cercurilor...” rețineam că, din pricina numelui – „Revista cercurilor de lectură” –, revistă editată începând cu 2008, dincolo de intențiile noastre constante de a-i lărgi publicul, există pericolul să fie percepută ca legată strict de program. Iar ca oportunitate vorbeam despre posibilitatea schimbării numelui și a rebranduirii ei în sensul clarificării intenției, și anume, că ne adresăm tuturor persoanelor potențial interesate de problemele lecturii și de promovarea ei în rândul copiilor și adolescenților.

Am lansat ideea printr-o anchetă, punând întrebarea „Ce ar trebui păstrat/ce ar trebui schimbat după șapte ani în „Revista cercurilor...?” și am sintetizat răspunsurile. Ce ar trebui păstrat? Baza teoretică la zi, majoritatea rubricilor, caracterul aplicativ, tonul direct, prietenos și aspectul grafic. Ce ar trebui schimbat? Aici lucrurile s-au complicat, pentru că s-au propus cel puțin patru variante, dintre care două ieșeau din sfera noastră de preocupări. Însă toată lumea a fost de acord că scopul trebuie să fie susținerea lecturii, în toate formele și pentru toate tipurile de cititor-elev.

După un an, programul „Cercuri de lectură” a fost selectat ca model de bune practici de literație la nivel european iar eu răsfoiesc patru numere din „Consilierul de lectură”, plus un supliment la numărul 3.

În primul număr am motivat opțiunea pentru numele revistei. Am fi putut să o numim „Profesorul de lectură” sau poate „de literație”, ceea ce ar fi simplificat lucrurile, pentru că

era clar că ne adresam unei categorii profesionale strict delimitate.

Am riscat și am optat pentru „Consilierul de lectură”. Cred că unul dintre lucrurile cele mai bune pe care le-am învățat și verificat în cei 13 ani de când funcționează programul „Cercuri de lectură” este că, pentru a avea succes și a fi credibili atunci când promovezi lectura, este că trebuie să ne păstrăm agenda ascunsă, renunțând la postura de cititor experimentat și la autoritatea care, vrând-nevrând, este asociată de elevi cu statutul de profesor. Este mult mai convenabilă pentru ambele părți și are mai mult efect relația de la cititor la cititor, consilierul sfătuiește, dar nu impune. În afară de aceasta, numele are avantajul că astfel am putut extinde publicul țintă. În fond, interesați de promovarea lecturii nu sunt numai învățătorii și profesorii, ci, înaintea lor, părinții și bunicii, apoi, pe parcurs, bibliotecarii și librarii, editorii și scriitorii și chiar elevii mai mari care-i pot consilia pe colegii lor mai mici.

În rest, am introdus rubrici noi (*Lecturi în clasă*) sau am schimbat profilul unor rubrici mai vechi. Am extins *Idei*, deschizând-o spre modele de bune practici inter-, pluri- și transdisciplinare. În *Semnale* am promovat și alte proiecte de lectură în afara „Cercurilor...”. Am anunțat sistematic dezbateri publice care aveau în centru lectura și evenimente de aceeași natură din alte țări. Nu ne-am mărginit numai cu semnalaarea lor, ci chiar am participat la unele dintre ele, înscriindu-ne, de pildă, la începutul acestui an școlar în proiectul „Săptămâna literației europene”. Am continuat să semnalăm noile apariții de carte beletristică pentru copii și adolescenți, dar ne-am oprit și asupra cărților cu alt profil decât cel de literatură. Am lărgit aria persoanelor intervievate cu actori, regi-zori, cercetători și profesori, dintre care unii lucrează ca voluntari în programul „Cercuri de lectură”, începând cu 2004. Am dat cuvântul nu numai editurilor, ci și bibliotecilor și, în fiecare număr, am publicat cel pu-

țin un articol semnat de un profesor de altă specialitate decât cea de limba și literatura română. Am deschis o pagină pe facebook și am folosit mai eficient pagina Cercuri de lectură de pe site-ul ANPRO.

După un an, dacă aș pune în practică sfaturile celor care te învață cum să faci o bună analiză SWOT scoțând în evidență fără niciun fel de falsă modestie „punctele tari”, aș spune: „Consilierul de lectură” este singura revistă cu acest profil de pe piața românească, ne bucurăm de interesul editurilor și bibliotecilor, nu ni se refuză solicitările pentru interviuri sau pentru *Extrase*, de la un număr la altul avem de rezervă un material consistent pe care îl vom putea valorifica mai bine odată cu reorganizarea site-ului.

Și totuși... Reproduc un fragment dintr-un răspuns la ancheta publicată în primul număr: „Este greu de conceput o revistă care să se adreseze, în egală măsură, profesorilor de limba română, dar și de alte specialități, învățătorilor, bibliotecarilor, elevilor, celor care citesc, în general. Dar o dozare a rubricilor și păstrarea unui nivel accesibil al limbajului ar împlini minunea asta.”

Deși de la început ne-am propus să facem o revistă de didactica lecturii, e drept, într-o formă narativă și accesibilă unui public mai larg, întâmpinăm rezerve tocmai din partea profesorilor (desigur, nu din partea celor implicați în „Cercuri...” sau în alte proiecte de lectură). Profesorilor de română, obișnuiți cu „Perspective”, „Consilierul de lectură” nu li se pare suficient de academică, iar profesorii de alte specialități încă nu consideră că intră în sfera preocupărilor proprii a-i învăța pe elevi să citească pentru ca să înțeleagă un text informativ din domeniul lor sau din altele și să scrie despre el.

Cred că marea provocare pentru anul 2016 aceasta va fi: să-i câștigăm pe profesori de partea noastră și de partea lecturii.

Monica Onojescu